Gemeente Borger-Odoorn

**VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD**

Behandelend ambtenaar: J. Wigchers
Afdeling/cluster: BCO/FBC
Portefeuillehouder: H.G. Wind

Registratienummer:

**Onderwerp:**
Rechtmatigheidsverantwoording 2022, aanpassing algemene subsidieverordening en normenkader 2021.

**Voorgestelde wijze van afdoening:**

**Beslispunten:**

1. In te stemmen met de gewijzigde controleverordening;
2. In te stemmen met de voorgestelde goedkeuringstolerantie van 3% voor rechtmatigheid;
3. In te stemmen met het gewijzigde controleprotocol;
4. In te stemmen met "pilotjaar" 2021;
5. In te stemmen met de gewijzigde algemene subsidieverordening;
6. In te stemmen met het normenkader 2021.

**Inleiding**

1-4. Door een wetswijziging wordt vanaf het verslagjaar 2022 het College zelf verantwoordelijk voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Tot dat moment geeft de externe accountant in zijn controleverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Vanaf het verslagjaar 2022 stelt het College zelf deze verantwoording op, op basis van een voorgeschreven format. De accountant neemt deze verantwoording mee in zijn oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening als geheel.

In de controleverordening wordt de opdracht aan de accountant geformuleerd waarbij afzonderlijk de begrippen getrouwheid en rechtmatigheid worden gedefinieerd. Vanaf verslagjaar 2022 betreft de opdracht aan de accountant alleen nog maar de getrouwheid. De controleverordening is op dit punt aangepast.

In het controleprotocol worden nadere aanwijzingen aan de accountant gegeven. Van belang hierbij zijn met name de gehanteerde goedkeurings- en rapporteringstoleranties. In het gewijzigde controleprotocol is onderscheid gemaakt tussen de accountantscontrole en de eigen (interne) rechtmatigheidscontrole. Voor de eenduidigheid wordt voorgesteld om de tolerantie voor een negatief oordeel conform de accountantscontrole vast te stellen op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

Zowel de controleverordening als het controleprotocol zijn gewijzigd, vooruitlopend op de definitieve wetswijziging, om in de loop van 2022 al vast op de voorgenomen wijzigingen te kunnen anticiperen. Zodra de wetgeving vaststaat en er nieuwe modellen beschikbaar zijn, zal dit protocol opnieuw worden opgesteld met in achtneming van de gewijzigd vastgestelde regelgeving.

Doordat de wetswijziging vertraging heeft opgelopen, maar de gemeente Borger-Odoorn al wel van start is gegaan met de voorbereidingen hierop, is er ruimte ontstaan om een jaar proef te draaien. Het voorstel is dan ook om het verslagjaar 2021 als "pilotjaar" te zien voor de rechtmatigheidsverantwoording. Voor de reguliere werkzaamheden van de accountant over 2021 heeft dat geen gevolgen.

5. De algemene subsidieverordening 2017 vraagt bij de eindafrekening van subsidies groter dan € 50.000 om een controleverklaring van een accountant. Een controleverklaring leidt bij de meeste gesubsidieerde instellingen echter tot onevenredig hoge kosten. Een samenstellingsverklaring is de lichtste variant van een accountantsverklaring en daarmee veel voordeliger. Bij een samenstellingsverklaring wordt ook door een deskundige naar de cijfers gekeken en gelden er bepaalde minimumeisen. Nieuw is de mogelijkheid om een bij de NOAB aangesloten administratiekantoor een samenstellingsverklaring te laten verstrekken. Accountants zijn verplicht aangesloten bij de NBA, waarmee aan minimum kwaliteitseisen wordt voldaan, voor administratiekantoren geldt dat vrijwillige aansluiting bij de NOAB een minimum kwaliteitsniveau waarborgt.

Daarnaast is de algemene subsidieverordening zodanig aangepast dat bij grote subsidies die in meerdere termijnen worden uitbetaald een 2e (of latere) betaling kan worden opgeschort indien niet aan de verantwoordingsplicht wordt voldaan. Hiermee houdt de gemeente meer grip op de verantwoordingsplicht van gesubsidieerde organisaties.

Deze aanpassingen staan los van de uitkomsten van de werkgroep subsidies, die sinds kort actief is. Aanbevelingen van deze werkgroep kunnen volgend jaar leiden tot nieuwe wijzigingen in de verordening.

6. Het normenkader 2021 dient ten behoeve van de accountantscontrole te worden vastgesteld.

**Beoogd effect**
1. Anticiperen op voorgenomen wijzigingen in de regelgeving.
2. Door in te stemmen met de dezelfde tolerantie als wordt gehanteerd bij de accountantscontrole ontstaan er geen verschillen van interpretatie tussen uitkomsten van de eigen controle ten opzichte van de accountantscontrole.
3. Anticiperen op voorgenomen wijzigingen in de regelgeving.
4. Ervaring op doen met de voorgenomen wijzigingen in de regelgeving.
5. Lagere kosten voor gesubsidieerde organisaties en meer grip op de eigen uitgaven.
6. In beeld brengen van de actuele regelgeving van de gemeente Borger-Odoorn.

**Argumenten**
*1.1 Met de voorgestelde wijziging sorteert de gemeente Borger-Odoorn voor op de voorgenomen wetswijziging.*
We kunnen op deze wijze starten en ervaring op doen. Indien de later te verwachten modelverordeningen daar aanleiding toe geven zullen we de controleverordening daar op aanpassen.

*2.1 De voorgestelde tolerantie is gelijk aan onze huidige tolerantie en past binnen de (wettelijke) toleranties die door de externe accountant worden gehanteerd*.
Een lagere tolerantie betekent een extra ambtelijke inzet en fors hogere kosten. Ook andere gemeenten hanteren deze controletolerantie.

*2.2 De voorgestelde tolerantie is het wettelijke minimum.*
Ons ambities liggen op termijn hoger maar het wettelijk minimum is momenteel binnen onze organisatie het hoogst haalbare. Ook andere gemeenten starten hiermee. Dit resulteert naar verwachting in een positief geformuleerde rechtmatigheidsverantwoording over 2022.
Een hoger ambitieniveau betekent in deze fase een forse extra inzet van arbeid en middelen om over 2022 een positief geformuleerde rechtmatigheidsverantwoording te kunnen verstrekken. We stellen voor om periodiek te evalueren en dan ook het ambitieniveau te heroverwegen.

*3.1 Met de voorgestelde wijziging sorteert de gemeente Borger-Odoorn voor op de voorgenomen wetswijziging.*
De argumenten als genoemd in 1.1 zijn ook hier van toepassing. Daarnaast ligt met deze wijziging van het controleprotocol vast met welke tolerantie de interne controle, waarvan de werkzaamheden zullen starten voordat de regelgeving is gewijzigd, uitgevoerd moet worden.

*4.1 Met het pilotjaar sorteert de gemeente Borger-Odoorn voor op de voorgenomen wetswijziging.*
De argumenten als genoemd in 1.1 zijn ook hier van toepassing.

*5.1 Met de voorgenomen wijzigingen worden kosten bespaard bij gesubsidieerde organisaties.*
Er wordt standaard gekozen voor de lichtste en daarmee goedkoopste variant van de accountantsverklaring terwijl de mogelijkheid blijft bestaan om een zwaardere variant te vragen, indien daar aanleiding toe zou zijn.

*5.2 Met de voorgenomen wijzigingen heeft de gemeente meer grip op de verantwoordingsplicht.*
Op het moment dat betalingen opgeschort kunnen worden indien nog niet aan de verantwoordingsplicht is voldaan zullen gesubsidieerde organisaties beter aan de verantwoordingsplicht voldoen. Daarmee wordt het risico op onrechtmatige uitgaven ingeperkt. Eén van de criteria voor rechtmatigheid is namelijk het voorwaardencriterium. Het niet voldoen aan de voorwaarden die aan de verantwoording zijn gesteld leidt in principe tot onrechtmatigheid van de uitbetaalde subsidie.

*6. Voldoen aan regelgeving.*

**Kanttekeningen**
*1.1 Er wordt vooruitgelopen op een nog aan te nemen wetswijziging.*
De voorgestelde wetswijziging is al geruime tijd gereed. Hij is als gevolg van corona en de demissionaire status van het kabinet doorgeschoven naar 2022. De verwachting is dat het voorstel in 2022 met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 wordt aangenomen.

*2.1 Rechtmatigheid is al jaren een punt van aandacht*.
De rechtmatigheidsverantwoording komt er. De organisatie dient daar op voorbereid te worden. Uit de accountantsverslagen van de laatste jaren blijkt telkens dat de interne

beheersing van de processen een punt van aandacht is. Een hoger ambitieniveau dan het wettelijke minimum is op dit moment daarom niet eenvoudig realiseerbaar. Het voorgestelde, huidige ambitieniveau is al een forse opgave.

*3.1 Er wordt vooruitgelopen op een nog aan te nemen wetswijziging.*
De interne controle moet toch plaatsvinden en wordt uitgevoerd met dezelfde tolerantie als de accountantscontrole. Daarmee vinden geen onnodige werkzaamheden plaats.

*4.1 Er wordt vooruitgelopen op een nog aan te nemen wetswijziging.*
Het gestelde onder 3.1 is ook hier van toepassing.

*5.1 Er wordt een lichtere variant van een accountantsverklaring gevraagd.*
Op dit moment wordt niet in alle gevallen aan het gevraagde in de algemene subsidieverordening voldaan. De aanpassing leidt ertoe dat de verantwoording eenvoudiger en goedkoper kan.

**Financiën**
Er zijn geen financiële gevolgen indien de voorgestelde (maximale) toleranties en verantwoordingsgrens conform voorstel worden vastgesteld. Aanpassing hiervan zal leiden tot hogere controlekosten omdat er meer onzekerheden of fouten zullen worden vastgesteld welke nader onderzocht moeten worden.

**Communicatie**
Het College en de Raad (overleggroep financiën) worden geïnformeerd en geconsulteerd over het proces en de achtergronden om te komen tot een weloverwogen vaststelling van de toleranties, verantwoordingsgrens en het ambitieniveau.

**Uitvoering**
De notitie "paragraaf bedrijfsvoering 2021" van de commissie BBV geeft aan:
*-Als gevolg van het moeten opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording door het college moet de raad afspraken maken met het college over de mate van detaillering in de paragraaf bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering krijgt hiermee ook een element van een verbeterplan in zich: het college geeft nadere informatie over en de acties die naar aanleiding geconstateerde tekortkomingen zijn opgesteld. De wijziging inzake rechtmatigheid brengt daarmee een nadere invulling van de paragraaf bedrijfsvoering teweeg. Conform de aanbeveling in de kadernota rechtmatigheid 2022 worden zowel de verantwoordingsgrens als de rapportagegrens opgenomen in de financiële verordening of de beleidsnota rechtmatigheid/normenkader.*

Gedurende het jaar wordt de overleggroep financiën periodiek geïnformeerd over de voortgang en bij het opmaken van de jaarrekening wordt de definitieve rapportage opgesteld. In de jaarrekening wordt de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en in de paragraaf bedrijfsvoering, overeenkomstig voornoemde notitie, toegelicht.

Het normenkader is de basis voor de accountantscontrole 2021.

**Bijlagen**
-controleverordening
-controleprotocol
-algemene subsidieverordening
-overzicht wijzigingen verordeningen
-normenkader

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

| | |
|---|---|
| de secretaris, | de burgemeester, |
| drs. D.C. Rensen | mr. J. Seton |